

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno autorky: Jitka Brožová

Název práce: Současná zahraniční politika Německa a konstruktivismus

---

Jitka Brožová ve své práci zabývá analýzou současné zahraniční politiky Německa na základě konstruktivistického přístupu v mezinárodních vztazích. Autorka si klade za cíl zjistit, „které faktory chování nového Německa v zahraniční politice jsou ovlivněny jeho historicko-kulturní zkušeností“ (str. 2), přičemž její výzkumná otázka zní: „Jak se historicko-kulturní zkušenost Spolkové republiky Německo z druhé světové války projevuje v její současné zahraniční politice pod vládou Angely Merkelové?“ (str. 3). Po úvodní části a metodologické kapitole autorka představuje teorii konstruktivismu a zároveň zkoumané oblasti z pohledu konstruktivismu. Následuje analytická část práce, ve které se autorka nejdříve zaměřuje na představení německé zahraniční politiky včetně jejich aktérů. Poté se autorka zaměřuje na tři témata zahraniční politiky Německa: NATO, EU a zahraniční obchod. V závěru autorka shrnuje své poznatky.

Téma zahraniční politiky Německa patří k hojně zpracovávaným tématům, a to i z pohledu konstruktivismu, resp. s přispěním konstruktivistické teorie mezinárodních vztahů, a to především ve vztahu k historické zkušenosti Německa coby hlavního aktéra II. světové války. Jelikož se však jedná o práci v konstruktivistickém paradigmatu, téma slibuje poznání, které vzhledem k současnému dění, může být jedinečné. I tak je ale potřeba, aby autorka výběr tématu ospravedlnila detailněji, právě s odkazem na možný příspěvek konstruktivismu. Zásadním problémem předložené práce je její analytická část, přičemž část problému pramení již z metodologického vymezení. Autorka sice ospravedlňuje vybraná témata a časový rámec, ale již nepředstavuje, jak bude postupovat při své analýze, tj. jak pozná/zjistí, že se v daném tématu odráží zkušenost II. světové války. To je ale naprosto klíčové. Tento nedostatek pak provází celou analytickou část. Není totiž vůbec zřejmé, jak autorka dochází ke svým zjištěním. Navíc se její postup přelívá spíše do snahy hledat shodu mezi tím, jak konstruktivisté charakterizují zkoumaná témata a tím, jak jsou daná témata reprezentována ve sledovaném diskursu. Autorka již v metodologické části uvádí, že teorii konstruktivismu chce využít k tomu, že „ověří předpoklady konstruktivismu“ (str. 4). Byť je toto problematické z vícero důvodů, ten hlavní spočívá v tom, že tato ambice popírá logiku konstruktivismu, neboť např. identita apod. jsou fenomény značně významově nestabilní, tj. proměnlivé v závislosti na kontextu, ve kterém se vyskytují/ jsou posuzovány. Autorka tak v podstatě staví na objektivistickém/realistickém přístupu. Diskutabilní pak jsou závěry, které jsou rovněž založeny na tom, že v podstatě využívají z teorie „konstruktivisticky“ vymezená zkoumaná témata a jsou srovnávána s výsledky analýzy. Autorka tak dochází k tomu, že současná zahraniční politika Německa není zcela ovlivněna zkušeností II. světové války, neboť např. se ztotožňuje s evropskými (EU) cíli, což popírá nacionalismus Německa před a za II světové války. K tomu ale lze namítnout, že směřování EU může být primárně ovlivněno cíli Německa, což znamená, že Německo sleduje své vlastní cíle skrze EU, tj. Německo sleduje své „nacionalistické“ cíle.

Z hlediska formálních náležitostí je třeba upozornit, že se v práci objevují pasáže, jako např. „Merkelová nevnímala tento konflikt pouze regionálně, ale jako nebezpečí pro celý, nově nastavený bezpečnostní systém po konci studené války“ (str 24), které by bylo vhodné doložit citací, či odkazem na zdroj, případně vysvětlením, na základě, čeho tak autorka soudí.

Otázky k diskusi:

- 1) Jak vypovídá „zda Německo bude pokračovat v politice prohlubování evropské integrace anebo zda bude raději prosazovat autonomní zájmy“ o vlivu historicko-kulturní zkušenosti?

Navzdory výše uvedenému autorka prokázala schopnost zpracovat odbornou práci. Předložená práce je tedy hlediska obsahu i zpracování v souladu s obvyklými standardy kladené Katedrou politologie FF UHK na bakalářské práce. Práci doporučuji k obhajobě.

Datum a místo

Podpis: